

Rady pred vypísaním prihlášky na strednú školu

O tvojom osude rozhoduje voľba, nie náhoda. Je na tebe, aby si sa rozhodol, za čo stojíš, ako na tebe záleží a ako dáš svetu zmysel. Nikto iný nemá tvoje dary: tvoj súbor talentov, nápadov, záujmov. Si originál. Majstrovské dielo.

na čo by sme mohli mladých ľudí pred výberom povolania upozorniť?

1. Počúvajte svoj vnútorný hlas

Je úplne samozrejmé, že mladí ľudia sú ovplyvňovaní všetkým, čo na nich pôsobí. Počnúc médiami a končiac priateľmi i rodinou. Niekedy sa im však napodobňovanie iných tak vymkne z rúk, že prestávajú byť sami sebou. Naučme ich, že človek potrebuje každý deň aspoň pol hodinu ticha, aby si mohol usporiadať svoje myšlienky, nápady a vzťahy. Ak sme v neustálom kontakte s hudbou, počítačom, televízorom, nemáme čas na seba a tým pádom nemáme šancu pochopiť sami seba, svoju podstatu a nemáme čas na utriedenie svojich snov, hodnôt a záujmov. Ticho potrebné na premýšľanie pomáha žiakom aj pri výbere ich budúceho povolania.

2. Robte to, čo vás baví

Najšťastnejší sú tí ľudia, pre ktorých je ich práca poslaním. Štatistiky hovoria, že 80% ľudí nemá rado svoju prácu. Potom sa ale nemôžeme čudovať, že je na svete toľko nešťastných ľudí. Najväčšiu časť svojho života strávime v práci. Vyberajme si kariéru, ktorá nás zaujíma. Peniaze, ktoré zarábame prácou, ktorá vás nebaví, za to nestoja. Rozprávajme sa s našimi deťmi o tom, že povolanie by sa nemalo vyberať len podľa platu, ale hlavne podľa záujmov. Motivujme ich v tom, aby už v základnej škole hľadali niečo, čo ich veľmi baví a v čom sú dobrí. Upozorňujme ich, že povolania, v ktorých pomáhame iným ľuďom, nie sú možno až tak dobre platené, ale ešte stále, i v čase

krízy, sú veľmi potrebné a čo je najdôležitejšie, práve tieto povolania robia človeka šťastnejším.

3. Bud'te vytrvalí

Vytrvalosť a systematickosť v príprave na skúšky dáva žiakovi obrovskú šancu uspieť. Čím skôr si vytvorí z učenia zvyk, tým lepšie pre neho. V budúcnosti na strednej či vysokej škole ocení skutočnosť, že sa už na základnej škole naučil učiť.

4. Neporovnávajte sa

Často si žiaci navzájom porovnávajú svoje známky, projekty, úlohy. Maximálna spravodlivosť je výnimočný jav, a tak nech sa nenechajú odradiť rozdielnym hodnotením. Hovorte im o tom, nech sú sami sebou, nech sa nevzdávajú a bojujú. Nech sa nenechajú odradiť zlou známkou alebo iným zlyhaním. Ak človeku na niečom veľmi záleží a aj napriek prekážkam ide za svojím cieľom, jeho túžba uspieť sa raz určite stane skutočnosťou.

5. Bud'te reálni

Niekedy pod vplyvom iných ľudí naši žiaci majú na očiach ružové okuliare. I keď vedia, že ich prospech nezodpovedá vybranému študijnému odboru, pod vplyvom rôznych okolností (rodina, kamaráti, hodnoty v spoločnosti) chcú študovať niečo, čo vôbec nekorešponduje s ich osobnosťou. Pomôžme takýmto žiakom nájsť reálny pohľad na svet. Predídeme tak u nich zbytočným sklamaniam nielen na strednej škole, ale aj v ďalšom živote.

6. Striedajte oddych a zábavu

Rozprávajme sa s mladými ľuďmi o tom, že denný režim má v akomkoľvek veku svoje opodstatnenie. Naučme ich ako striedať jednotlivé činnosti, ako relaxovať, koľko hodín spať, ako sa správne stravovať, meditovať, kedy športovať a učiť sa.

7. Bud'te optimisticky naladení

Nech sa deje čokoľvek, povedzme im, aby sa snažili zachovať dobrú náladu, nádej a optimizmus. Ved' po horších dňoch prichádzajú vždy tie lepšie. Učme ich radowať sa z doterajších úspechov, zo všetkých dobrých vecí, ktoré doteraz zažili a z ľudí, ktorých pri nich stoja a držia im palce.

8. Vyberajte si priateľov múdro

Obdobie puberty je aj časom, keď priatelia pre tínedžerov znamenajú viac ako ktokoľvek iný. Pretože v tomto období často absentuje dostatočná kritickosť, často sa zapletú do vzťahov, ktoré ich nepoháňajú vpred, ale naopak brzdia v ich rozvoji. Povedzme tínedžerom, aby sa zamysleli nad svojimi vzťahmi, prehodnotili ich a v čase príprav na prvé dôležité skúšky v živote preferovali tie, ktoré ich nasmerujú pozitívnym smerom.

9. Vezmite život do vlastných rúk, prestaňte sa spoliehať na iných

Existuje veľa ľudí, ktorí pri neúspechu siahajú po prvej možnej ceste ako sa ospravedlniť za svoje zlyhanie. Použijú výhovorky. Ved' to poznáte. Výnimkou nie sú ani naši žiaci. Len si spomeňte, koľkí z nich sa pri neúspechu vyhovárajú na zlých učiteľov, na slabú prípravu zo strany učiteľa, na nedostatok učebníc, zlých kamarátov, zlé podmienky v škole...A tak by sme mohli pokračovať donekonečna. Tí, ktorí naozaj za niečím konkrétnym v živote idú, ktorí majú svoj cieľ vždy priamo pred očami, veľa dokážu. Možno sa na ceste vyskytnú aj prekážky, ale ak sú silno presvedčení, že chcú niečo dokázať, tak to dokážu. Nespoliehajú sa na výhovorky.

10. Bud'te vd'ační a tešte sa z maličkostí

Dnešná doba nás ženie k maximálnym výkonom. Všetko musí byť naj a super. A keď to tak nie je, upadáme do depresií. Už od školských lavíc musíme mladých ľudí učiť

väčšej pokore a vdäčnosti. Naučme ich radovať sa z čiastkových úspechov, z osvojovania nových vedomostí, zo vzájomnej pomoci a zo všetkého krásneho, čo v škole prežívajú. Každý, aj ten maličký úspech, je predsa úspechom a dáva nám novú energiu na väčšie kroky.

Pri príprave na skúšky v deviatom ročníku nestačí od prvého dňa len neustále učivo opakovať a precvičovať. Aby deviataci vydržali obrovský nápor až do konca školského roka, musia byť predovšetkým výborne vnútorne motivovaní, musia vedieť, čo vlastne v živote chcú robiť, musia byť optimisticky naladení a predovšetkým musia poznať sami seba. Spoznanie ich skutočných možností, túžob, pocitov a snov je kľúčom nielen k systematickej príprave, úspešným skúškam, ale predovšetkým k šťastnejšiemu životu.

Ako vybrať pre dieťa strednú školu?

Výber strednej školy v dnešnej dobe je možno náročnejší hlavne kvôli tomu, že rodičia musia rešpektovať záujmy svojich detí a tiež možnosť uplatnenia sa na trhu práce. Niekedy je veľmi náročné sklbiť tieto dve skutočnosti. Psychológovia však tvrdia, že i napriek všetkému by mal byť na prvom mieste záujem dieťaťa. Je dobré, keď dieťa už dlhšiu dobu vie, k čomu inklinuje, čo ho baví. Veľa je však takých detí, ktoré vôbec nevedia, kde by si mohli dať prihlášku na strednú školu. V takomto prípade je vhodné absolvovať rôzne testy pod vedením odborníka, ktorý vyhodnotí záujmy, smerovanie a možnosti dieťaťa.

V ďalšej fáze rozhodovania by sa dieťa malo vedieť zamyslieť nad týmito otázkami:

- Mám šancu dostať sa na školu?
- Bude ma škola baviť?
- Má škola perspektívu?
- Mám šancu zvládnuť štúdium?
- Ktoré sú profilové predmety?
- Nemám s nimi problémy?

- Bude štúdium finančne náročné?
- Mám šance sa po škole uplatniť?
- Chcem ísť po skončení SŠ na VŠ?

Ďalej je veľmi dôležité, aby sme deviatakov viedli k tomu, aby si správne uvedomovali svoje osobnostné predpoklady na štúdium. Schopnosti sú jednými z ďalších dôležitých kritérií, ktoré musíme vziať do úvahy pri výbere budúceho povolania. Pri rozhodovaní by mali deviataci začať otázkou, akú úroveň kvalifikácie by chcel dosiahnuť. Ukazovateľom výberu môže byť aj školský prospech.

Otázky súvisiace s osobnostnými predpokladmi:

- Aký mám vzťah k učeniu?
- Som študijný typ?
- Ako mi ide učenie?
- Aké mám známky?
- Robím radšej niečo praktické alebo mám radšej knihy a vedomosti?
- Akú úroveň kvalifikácie chcem dosiahnuť?
- Ako ma vidia učitelia a rodičia?
- Ako dlho sa budem pripravovať na povolanie ?

Keď už dieťa vie, na ktorú školu by chcelo ísť študovať, urobte si spoločne prehľad o stredných školách na Slovensku. **Zoznam škôl nájdete aj na portáli [Eduworld Stredné školy](#)**. Je dobré, ak má rodič prehľad o všetkých stredných školách v regióne, ktoré pripadajú do úvahy. Prakticky všetky stredné školy už v súčasnosti majú aj internetovú stránku. Užitočné je aj navštíviť spolu s dieťaťom vybranú školu počas dňa otvorených dverí. Najviac informácií o škole zistíte, keď sa ocitnete v kontakte s vyučujúcimi, študentmi a spoznáte aj priestory.

Tiež je veľmi dôležité, aby sa dieťa pri výbere rozhodovalo samo za seba. Stredné školy poskytujú žiakom nižšie stredné odborné vzdelanie, stredné odborné vzdelanie, úplné stredné všeobecné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie a pripravujú ich na výkon povolání a činností v

hospodárstve, správe, kultúre, umení a v ostatných oblastiach života. Pripravujú tiež žiakov aj na štúdium na vysokých školách.

Stredné školy sa členia na tieto druhy:

- gymnáziá,
- stredné odborné školy,
- konzervatóriá.

Úplný zoznam stredných škôl nájdete portáli Eduworld [Stredné školy](#).

Ako správne vybrať strednú školu pre vaše dieťa? Pozrite si týchto 5 tipov

5 tipov ako na to

- **Rozprávajte sa o budúcnosti**

Budúcnosť sa nedá naplánovať zo dňa na deň. Treba ju plánovať postupne a hlavne budovať. Preto, pýtajte sa ho, čo ho baví. Ktoré predmety má v škole rado a hlavne prečo. Všimajte si, či ho viac bavia humanitné alebo prírodovedné predmety. Či má viac talent na jazyky alebo ho bavia manuálne činnosti a rado objavuje nové riešenia.

- **Zvážte možnosti dieťaťa**

Pre rodiča je najťažšie zvážiť možnosti svojho dieťaťa. Niekedy preceňujeme jeho schopnosti alebo naopak, v dieťati sa snažíme naplniť si naše nesplnené túžby. Preto je dôležité rozprávať sa aj s jeho učiteľmi, kariérnymi či výchovnými poradcami už na základnej škole.

- **Nečakajte do poslednej chvíle**

O tom, na akú školu by dieťa chcelo ísť po skončení základnej školy nestačí hovoriť v deviatom ročníku. To už býva väčšinou neskoro. Treba si uvedomiť, že dostať sa na niektoré stredné školy, vyžaduje dlhšiu prípravu.

- **Vysvetľujte**

Na niektoré povolania nestačí len stredná škola. Bude to chcieť viac úsilia. Po strednej škole nasleduje štúdium na vysokej škole, preto je dôležité zvážiť možnosti a objektívne posúdiť schopnosti dieťaťa.

Gymnázia sú zamerané všeobecne, stredné odborné školy umožnia žiakovi získať zručnosti a profilovať sa už počas štúdia. ***Rovnako však platí, že aj zo strednej odbornej školy je možné pokračovať v úspešnom štúdiu na vysokej škole. Ak teda vaše dieťa túži stať sa elektrotechnikom, môže po priemyslovke pokračovať na fakulte elektrotechniky niektorej z vysokých škôl. Nemusí ísť nevyhnutne na gymnázium.***

- **Informujte sa**

Vyznať sa v súčasnom trhu práce si niekedy vyžaduje skúsenosti detektíva. Rovnako veľa úsilia vás bude stáť vyznať sa v sieti stredných škôl. Pri výbere strednej školy je však dôležité, aby ste sa zaujímali o konkrétne odbory, ktoré daná stredná škola ponúka. Nerozhodujte sa iba podľa jej názvu.

Čo si môžete predstaviť pod daným povolaním a ktorý odbor ísť študovať si môžete prečítať na: <http://zsodborne.sk/wp-content/uploads/2017/01/SIOV-katalog-pracovnych-pozicii.pdf>

V rámci výberu štúdia je rovnako potrebné zvážiť aj finančné nároky na štúdium, aby sa nestalo, že pre nedostatok financií vaše dieťa nebude môcť štúdium dokončiť.

Duálne vzdelávanie poskytnete prax v reálnych podmienkach

System duálneho vzdelávania je forma vzdelávania, kedy žiak strednej odbornej školy absolvuje časť výučby v škole a časť priamo u zamestnávateľa. Žiak má so zamestnávateľom podpísanú učebnú zmluvu a prax sa riadi presnými pravidlami. Vzdelávanie v praktických podmienkach umožni žiakovi vyskúšať si teóriu priamo v praxi na najnovších technológiách, žiak získa predstavu o reálnych pracovných podmienkach, finančnú odmenu za produktívnu prácu, benefity zamestnanca už počas štúdia a po skončení štúdia i pracovnú zmluvu.